

моотношенията им с други етноси, с други конфесионални, езикови и културни системи, поставени под знаменателя на рафинирането им най-вече от естеството на социопропространствената им дефинитивност и статус. **И пето**, в отношенията им към сродни (вътрешноетнични и иноетнични) човешки общности, които по аналогичен начин са дислоцирани в същите или в близки социопропространствени територии, доколкото това обстоятелство при тях също поражда сходни с тези на ромите екзистенциални проблеми и дилеми (в исторически и в актуален план).

Характерът и особеностите на хоризонталната дислоцираност на ромите в социалното пространство особено релефно се проявяват в **естеството и спецификата на тяхната групово херметизираност**. Това означава, че зараждащите, функциониращите, възпроизвеждащите и развиващите се отношения, условия, ценностно-нормативни еталони и др. под. винаги са притежавали изключителна значимост най-вече в конкретните предели на групово дефинираното жизнено и социокултурно пространство. Тази херметизация е била не само отражение и продукт на историческата приемственост и на съвременната унаследеност и преносимост на аксиално-прескриптивно толерирани и сакрализирани екзистенциални модели във и върху конкретните социопропространствени характеристики на съответната група или надгрупово общност. Тя е гарантирала, независимо от неблагоприятните социопропространствени реалии, съхранение то и просъществуването на определени етнически и най-вече вътрешногрупови светогледни и житейско-практически релации към обкръжаващата ги разнопластова обществена действителност, към многообразния (познат и непознат) историко-социален живот и т. н.

Паралелно с това херметизацията е възпрепятствала и адаптационните процеси на ромския етнос като тоталност или като отделни групови субекти към характера и особеностите на социо-историческите промени, явления и процеси, имащи други стойности в битността и душевността на останалите етноси, населяващи съответното държавно-обществено пространство. Оттук обективно се предопределя известно непознаване и дистанциране от ставащото, от зараждащото се или изчезващото от едни или други предели на социалното пространство, които по роля и стойност за циганите се